

УДК 796.01

Меньшиков М. О.¹, Ржавська Ю.В.²

¹магістр, гр.213 ЗС Д24, УкрДУЗТ

²викл. каф. Фіз.вих. та спорту УкрДУЗТ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Фізичне виховання у європейських університетах інтегрується в освітні програми і виконує оздоровчі, освітні та рекреаційні функції, і є невід'ємною частиною системи освіти. Дисципліна «Фізичне виховання» є обов'язковою і охоплює абсолютно всіх студентів. Організаційні форми проведення занять з фізичного виховання і розвитку спорту в європейських країнах різні. Тому розглянемо програми деяких найбільш провідних європейських держав.

Якщо розглядати досвід Великобританії у розвитку фізичної культури і спорту, то слід відмітити, що успіхи у цій сфері базуються на системі, яка поєднує державну підтримку масового спорту та великі приватні вкладення. Основу системи фізичного виховання в університетах складають навчально-тренувальні заняття. Результати практично всіх між університетських змагань розміщуються в єдиній національній базі, що є підґрунтям для визначення і відбору перспективних спортсменів. Також існує система змагань з різних видів спортивних дисциплін, які здійснюються в університеті, переможці яких отримують право брати участь у регіональних та національних змаганнях. В університетах існують кафедри фізичної

культури і спорту, педагогічний склад яких складають професійні тренери-викладачі [1, с. 71]. Кожне заняття з фізичного виховання є обов'язковим для відвідування студентами. Студенти також мають лекційні заняття з теорії і методики фізичної культури, до основи яких покладена міждисциплінарна інтеграція, що побудована на принципі міжпредметних зв'язків. Наприкінці кожного семестру студенти складають залік з дисципліни.

Уряд Німеччини особливу увагу приділяє соціальній та культурній сферам життя суспільства, зокрема, фізичній культурі і спорту. Що торкається вищої освіти і фізичного виховання у Німеччині, то воно також є невід'ємною частиною студентського життя. Заняття з фізичного виховання є обов'язковими і, за можливістю, проходять завжди на свіжому повітрі [1, с. 95]. Кафедри фізичної культури і спорту відсутні в університетах Німеччини, але для того, щоб успішно проводити заняття, на роботу запрошують кваліфікованих тренерів та інструкторів. Студенти відвідують заняття з фізичного виховання 4-5 разів на тиждень по 90 хвилин кожне. Заняття тільки практичні, але знання про будову тіла, навантаження, здорове харчування, цінність здоров'я та використання фізичних вправ здобувачі вищої освіти отримують на заняттях з інших дисциплін (анатомія, біологія, біомеханіка та ін.). Також в університетах існують факультативні секції, де додатково можна займатись спортом. Велику популярність серед молоді має членство у спортивних клубах.

Для просування масового спорту велика увага приділяється мотивації населення і акцент робиться на заохочення. Перш за все, це присвоєння різного роду відзнаки та надання публічності досягненням громадян, які займаються фізичною культурою і спортом. У Німеччині розроблено «Положення про вищу відзнаку для непрофесійних спортсменів» - Німецький спортивний значок (Deutsches Sportabzeichen), який прирівнюється до державної нагороди для осіб, які старше 18 років та, який торкається більш мільйону людей будь-якого віку як з обмеженими можливостями, так й без них [2].

Як часто тренерам-викладачам доводиться чути, що фізичне виховання не головна дисципліна, а скоріше другорядна. А ось у Швейцарії так питання не стоїть, і фізичне виховання є такою ж значущою дисципліною, як й інші. Погана оцінка з фізичного виховання може стати приводом до відрахування. У Швейцарії процес отримання вищої освіти побудований так, що неможливо закінчити університет, не досягнувши 25 років. І протягом усього цього часу навчання студенти вивчають фізичне виховання. Тому у швейцарців з роками просто виробляється потреба у регулярних заняттях фізичними вправами. В Швейцарії є національні види спорту, які теж впроваджуються у фізичне виховання студентів, що сприяє не тільки

фізичному розвитку, але й формуванню почуття причетності до рідного краю, любові до національних традицій та зацікавленості в національній спадщині.

Таким чином, розвиток фізичного виховання молоді у системі освіти України, виведення його на світовий рівень має здійснюватися у контексті широкої інтеграції в міжнародну систему освіти та взаємо обмін передовим досвідом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Турчик І.Х. Фізичне виховання і спорт у шкільній системі освіти Європи : монографія. Дрогобич : Швидкорук, 2017. 138 с.

2. Das Ehrenzeichen für Eure Fitness. URL: <https://deutsches-sportabzeichen.de/> (дата звернення: 16.10.2025).